



ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩ.  
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΛΙΘΟΥ  
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΔΗΚΑΘΗΡΕΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΙΔΡΥΤΗΣ: ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

ΤΟΜΟΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΟΣ ΕΝΑΤΟΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ – ΙΟΥΝΙΟΣ

1956



ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΛΙΘΟΥ  
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

ΑΠΟ ΤΟ "ΙΝΤΕΡΜΕΤΖΟ, ΚΑΙ ΤΟ "ΡΟΜΑΝΤΕΡΟ,,

Μέσ' στή βαρυνχειμωνιά  
μαῦρον ἔλατο μονάχο,  
σκεπασμένο ἀπ' τή χιονιά  
σέ γυμνὸ τοῦ βορρηᾶ βράχο,

νείρεται τή σιωπηλῇ  
φοινικιά ποῦναι στημένη  
πέρα στήν ἀνατολή  
σέ κορφὴν ἡλιοκαμένη.

\*

Σκοπὸς ἀκούγεται ἄφραστος  
π' ἀπὸ λαγοῦτα βγαίνει.  
Τὸ τυφικὸ τώρα χορὸ  
χορεύει ἢ ἀγαπημένη.

Βαρᾶνε σάλπιγγες, λαλοῦν  
βιολιά, τραγούδια λένε.  
Μ' ἀπάνω, ἀπαρηγόρητα  
τ' ἀγγελουδάκια κλαῖνε.

\*

Γιατὶ τὰ ρόδα εἶναι χλωμά,  
ἀγαπημένη μου ; γιατί  
νᾶν' ἢ βιολέτια σιὰ δρυμὰ  
μαραγκιασμένη καὶ γυρτή ;

Γιατὶ τ' ἀηδόνι κελαῖδᾶ  
μὲ μιὰ φωνὴ λυπητερή ;  
γιατὶ ἀπ' τοὺς κήπους προβοδᾶ  
ἢ αὔρα εὐωδιὰ θανατερή ;

Γιατὶ φωτίζει τὰ βουνὰ  
τόσο περίλυπα ἢ αὐγή ;  
γιατὶ ὄλα κρούα εἶναι καὶ ἄχνα  
κι' εἶναι σὰν τάφος ὄλ' ἢ γῆ ;

Πές μου γιατί ὄψη νεκρικιά  
ἐπῆρα, ὦ πολυλαίρεντή ;  
Πές μου, καρδούλα μου γλυκειά,  
γιατὶ μ' ἀρνήθηκες, γιατί ;

\*

Ἀγαπημένη, βράδυ - βράδυ  
σὶν τᾶφο θᾶρτω νὰ σέ βροῶ,  
νᾶμαστ' ἀντάμα σὶν σκοτάδι  
παντοτεινά, πλευρὸ-πλευρό.

Σὲ σφίγγω τώρα, σ' ἀγκαλιάζω  
σὶν τᾶφο, — κρούα, λευκή, βουβή.  
Λαχταροῶ, τρέμω, ἀνατριχιάζω,  
πέφτω, πεθαίνω, πλάϊ σου ἐκεῖ.

Βαροῦν μεσάνυχτα, σκωμένοι  
σὶν χορὸ πιάνονται οἱ νεκροί  
τίποτα ἐμᾶς, ἀγαπημένη,  
νὰ μᾶς χωρίσει δὲ μπορεῖ.

Μήτ' ἢ φοριχτὴ δὲ μᾶς ταράζει  
σάλπιγγα ; τώρα ὄπου λαλεῖ,  
καὶ σὶν παράδεισο ἄλλους κράζει  
καὶ σὶν μαρτύρια ἄλλους καλεῖ.

\*

Ἀπὸ πόνους ἀπέραντους μικρὰ  
τραγούδια κάνω πὸν χτυπᾶνε  
σὶν ἄερα πολύθροα τὰ φιερά  
καὶ σὶν καρδιά της μέσα πᾶνε.

Μὰ πικρὰ σὰν ξανάρχονται ἀπὸ 'κεῖ,  
πικρὰ κι' ἀπαρηγόρητα θρηνοῦνε.  
Θρηνοῦνε καὶ δὲ θέλουν τί ἔχουν δεῖ  
μέσ' σὶν καρδιά της νὰ μοῦ ποῦνε.

\*

Ὡ πολυαγαπημένη, ἐταξιδεύαμε  
σ' ἀνάλαφρη βαρκούλα ἀγκαλιασμένοι.  
Νύχτα γλυκειὰ ἦταν καὶ τριγύρω θάλασσα  
τετράπλατη καὶ φεγγαρολουσμένη.

Τὸ νησὶ τῶν ξωτικῶν γλυκοθαμπόφεγγε  
μέσ' σὶν φεγγαροφῶς, ἀχνογραμμένο.  
Σκοποὶ ἀντηχοῦσαν καὶ χοροὶ ἐκνυμάτιζαν  
μέσα σὶν ἄχνα, σὶν νησὶ τὸ στοιχειωμένο.

Μᾶς μάγευε ἡ φωνή, ὄλο πιὸ γλυκότερη,  
μᾶς λίκνιζε ἀπαλά, μεθυστικά.  
Ὅμως ἔκει πέρα ἡ βάρκα μας δὲν ἄραξε,  
ἀνοίχτηκε στὰ πέλαα τὰ πλατειά...

\*

Στὰ φτερά τοῦ τραγουδιοῦ μου θὰ σὲ πάρω,  
θὰ σὲ πάω μακρὰ, πέρα στὸ Γάγγη·  
ξέρω ἕναν τόπο ἐκεῖ γιομάτο μάγια.

Κάτ' ἀπ' τὸ σεληγόφωτο ἕνας κῆπος  
μῦρα σκορπᾷ τριγύρω καὶ προσμένουν  
οἱ λατοὶ τῆ μικρῆ τους ἀδερφούλα.

Γελοῦνε τὰ ζουμπούλια καὶ μὲ τᾶστρα  
κάνουν τὰ γλυκὰ μάτια, καὶ τὰ ῥόδα  
στ' αὐτὶ λογάκια λένε μυρωμένα.

Σκιριτώντας τὰ περίφοβα ζαρκάδια

ζυγώνουνε ν' ἀκούσουν κι' ἀπὸ πέρα  
χιτυᾶνε τὰ ἱερὰ νερὰ τοῦ Γάγγη.

Κάτω ἀπ' τὶς φοινικιῆς θὰ ξαπλωθοῦμε  
ἐκεῖ, καὶ μὲ τὸν ἥσκιο τους θὰ χύσουν  
οὐρανικὴ χαρὰ στὰ δνειράτά μας...

\*

Στοῦ Ρήγου τὰ νερά, στ' ἅγιο ποτάμι,  
μὲ τῆ βαρεῖα ἐκκλησιά της παιχιδίζει  
ἡ ἱερή, μεγάλη Κολωνία.

Γραμμένη σὲ πετρὶ μαλαμωμένο  
στὴν ἐκκλησιά της εἶναι μιὰν εἰκόνα  
ποὺ φώτισε γλυκὰ τὴν ἐρημιὰ μου.

Ἀπάνω ἀπὸ τὴ Δέσποινα λουλούδια  
κι' ἀγγέλοι κυματίζουνε τὰ χεῖλη,  
τὰ μάτια, ἡ ὄψη μοιάζουν τῆς καλῆς μου.

## Σ Τ Ε Ψ Η

Τραγούδια μου! μὲ τ' ἄρματα ἀπὸ χάμου  
σκωθῆτε ὀρθά, τραγούδια ἐρωτικά μου.  
Σαλπίζοντας, ἀπάνω στὴ σημαία  
σκῶστε κυρίαρχη τώρα τὴν ὠραία  
ὄπὸν θὰ βασιλέψει στὴν καρδιά μου.

Γεῖά σου, χαρὰ σου, νέα βασίλισσά μου!  
Γιὰ σένα, ποὺ ἡ καρδιά τώρα χιτυπάει,  
ἀπὸ τὸν ἥλιο ποὺ λαμποκοπᾷει  
στὸν οὐρανό, τὸ μάλαμα θὰ κλέψω  
τ' ἀστραφτερό του, στέμμα νὰ χαλκέψω  
γιὰ τὰ ἱερὰ μηλίγγια. Ἀπ' τὸ γαλάζο  
μεταξωτὸ πανί, π' ἀναγαλλιᾶζω  
θωρώντας το ψηλά νὰ κυματίζει,  
μὲ τῶν ἀστρῶν νὰ γλυκολαμπυρίζει  
τὰ διαμάντια, θὰ σκίσω ἕνα κομμάτι

γιὰ τὴ βασιλικιὰ νὰ κάμω πλάτη  
φανταχτερὸ γιορτιάτικο μαντύα.  
Γιὰ τὴν Αὐλή τοῦ παλατιοῦ σου θεῖα  
σονέττα καὶ τερτοίνες ἀλαζόνες  
θὰ σοῦ χαρίσω κι' ἄμεμπτες καντιόνες.  
Γιὰ μπουῦφο, τὴν τερπνὴ μου φαντασία.  
Τὴν τσαχπινιά μου, τῆς Τιμῆς Κυρία  
μὲ κεντημένα διάσημα στὸν ὄμο.  
Τὸ πνεῦμα μου, νὰ τῶχεις ταχυδρομό.  
Κι' ὁ ἴδιος ἐγώ, στὰ πόδια σου πεσμένος,  
σὲ πορφυρό, βαθειὰ γονατισμένος,  
βελουδένιο προσκέφαλο, κυρά μου,  
θὰ σοῦ προσφέρω τὰ ὄσα λογικά μου  
εἶχε τὴν καλωσύνη νὰ μ' ἀφήσει  
ἡ Μεγαλειότης ὄπὸν στὴν καρδιά μου  
λίγο πρὶν ἀπὸ σένα εἶχε καθήσει.

## Σ Ο Υ Ρ Ο Υ Π Ο

Σὲ θαμπερὴ ἀκροθαλασσά  
κάθομαι, σ' ὄνειρα χρυσά.  
Τοῦ ἡλιοθανάτου φλογερὸ  
τὸ φέγγος κρούει τὸ κρῦο νερό.  
Τὸ κῦμα, ὀρθὸ ἀπὸ τὸ βορρῆ,  
βογγάει καὶ δέρνεται βαρεῖα.  
Σάλος ἀλλόκοτος ἤχει,

λόγια, σφυρίγματα, βροχή.  
Γέλοια ἀντηχοῦν, μουρμουρητά,  
σὰ στεναγμοί, σὰ βογγητά.  
Σὰ νανουρίσματα γλυκὰ,  
τραγούδια ἤχοῦν χαϊδευτικά.  
Καὶ λέω π' ἀκούω παληοῦ καιροῦ  
παραμυθάκι τ' ἀργαλειοῦ.

Σὰν διὰν εἶμαστε μικροὶ  
καὶ καθισμένοι ὅλοι ἀντικρὺ  
πάνου στὰ πέτρινα σκαλιά,  
στοῦ δειλινοῦ τῆ σιγαλιά,  
ἀκούαμε τὸν ξελογιαστή,  
συλλογιστοὶ - συλλογιστοί,  
μὲ τὴν καρδιά ἀνοιχτή, μὲ τὰ  
ματάκια ὡς λούλουδ' ἀνοιχτά.  
Κι' ἀπάνω, π' ἀνθή καὶ κλαροῖα  
τᾶλουζ' ἢ γιομοφεγγαριά,  
στὰ παραθύρια, π' ἀγκαλιές  
οἱ κρεμαστὲς τριανταφυλλίδες  
δόδα κρεμάαν μυριστικά,  
χαμογελοῦσατε γλυκά,  
σὰν τὰ τριαντάφυλλα κι' αὐτές,  
γλυκὲς παρθένες ζηλευτές.

\*

Κι' ὁμῶς σιτὴν ἀκροθαλασσά,  
πάνου σιτῆς ἄμμου τῆ δροσά,  
ξένος διαβάτης περπατάει.  
Κι' ἀπὸ τὸν ἄνεμο κι' ἀπὸ  
τὸ μαῦρο κῦμα τ' ἀγριωπὸ  
ἢ καρδιά του πιὸ θρασομανάει.  
Ὅπου τὰ πόδια του πατᾶν  
σπίθες ἀμέτρητες πετᾶν  
κι' ἢ ἀμμουνδιὰ τριζοκοπάει.  
Μὲ γκρι μαντύα, μέσ' στὸ βορῆα,

περνάει γοργά, πατάει βαρεία,  
μέσ' στὰ σκοιάδια δλόισα πάει.  
Γλυκειὰ πολὺ, μαγευτικιὰ  
φωτιὰ ἀπὸ μιὰ μοναχικιὰ  
ψαροκαλύβα τὸν τραβάει.

\*

Λεῖπει ὁ πατέρας, κι' οἱ ἀδερφοὶ  
λάμπουν στὰ πέλαγα. Κι' αὐτὴ  
στὸ σπῆτι μοναχούλα μένει,  
ἢ μικρὴ κόρη τοῦ ψαρᾶ,  
τῶν ματιῶν ἄφραστη χαρά,  
ἢ ψαροπούλα ἢ παινεμένη.  
Ἄκούει τῆς φλόγας τῆ θαμπῆ  
βουή, τῆ μάγο ἀναλαμπῆ  
κνιτάει, στὸ τζάκι καθισμένη.  
Ῥίχνει ξερόκλαδα χρυσᾶ  
μέσ' στὴ φωτιὰ καὶ τὰ φνυσᾶ  
κι' ἢ χρυσοκόκκινη πὺ βγαίνει  
λάμψη ἀναφλέγει μαγικὰ  
τὰ μάγουλά της τὰ γλυκά,  
τὸ λευκὸν ὤμο π' ἀνεβαίνει  
μέσ' ἀπ' τὸ γκριζο, τὸ χοντρο  
πουκάμισο, καὶ τὸ μικρὸ  
χέρι, πὺ ἐνῶ φυσάει σκυμένη,  
μ' ἔγνωια ἀπλωμένο ἀπάνου στὸ  
μισοφοράκι τὸ κοντό,  
κρατάει τὴ μέση της σφιγμένη.

## ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Φέριτε μου, τὰ τραγούδια μου  
τὰ θρηνερὰ νὰ βάλω  
καὶ τὰ κακά μου τὰ ὄνειρα,  
ἕνα φέριτρο μεγάλο.

Πολλὰ νὰ θάψει πράματα  
ἐκεῖ ἢ καρδιά μου θέλει.  
Γι' αὐτὸ τῆς πρέπει φέριτρο  
σὰ θεόρατο βαρέλι.

Γιὰ νὰν τὸ φτιάξω, φέριτε μου  
τὴν πιὸ γερὴ σανίδα,  
σὰν τὸ γιοφύρι νὰν' μακρυνά  
πὺ σιτὴ Μαγέντια εἶδα.

Γίγαντες φέριτε δώδεκα  
νὰν τὸ κρατᾶν ἐκεῖνο,  
σὰν τὸν Ἅγιο Χριστόφορο  
τῆς Κολωνίας, στὸ Ρῆνο.

Νὰ σκόσουνε τὸ φέριτρο,  
στὸ πέλαος νὰ τὸ ῥίξουν.  
Τέτοιο, γιὰ τέτοιο φέριτρο,  
λάκκο πρέπει ν' ἀνοίξουν.

Γιατὶ τὸ θέλω ξέριτε  
τόσο πολὺν μεγάλο;  
Τοὺς πόθους καὶ τοὺς πόνους μου  
ἀντάμα ἐκεῖ θὰ βάλω.

Ἄνεκδοτη μετάφραση ΤΑΚΗ ΜΠΑΡΛΑ

